

การเตรียมความพร้อมเพื่อถือปฏิบัติตาม IFRS 9 ของสถาบันการเงินในไทย

ความเป็นมา

ในปี 2551 วิกฤตสินเชื่อซับไพรม์ (Subprime Mortgage Crisis) ส่งผลให้สถาบันการเงิน (สง.) ขนาดใหญ่หลายแห่งในสหรัฐอเมริกาล้มละลาย โดยผลกระทบจากวิกฤตดังกล่าวได้ขยายตัวเป็นวงกว้างจนกลายเป็นวิกฤตทางการเงินของโลก

วิกฤตครั้งนั้นส่งผลให้คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IASB) พิจารณาทบทวนและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีสำหรับเครื่องมือทางการเงิน เพื่อตอบสนองต่อประเด็นการกันเงินสำรองเพื่อรองรับส่วนสูญเสียที่น้อยและช้าเกินไป (Too little too late) โดยในปี 2557 IASB ได้ออกมาตรฐานใหม่ IFRS 9 (TFRS 9 ในไทย) กำหนดให้พิจารณาการกันสำรองสำหรับสินทรัพย์ให้ครอบคลุมถึงความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย เพื่อให้สะท้อนความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกหนี้ ส่งผลให้การรับรู้สำรองเร็วขึ้นตามสถานะของลูกหนี้ที่เปลี่ยนแปลงไป และงบการเงินของ สง. สะท้อนฐานะการเงินที่แท้จริงอย่างทันการณ

การเตรียมความพร้อมของภาคส่วนต่างๆ

สภาวิชาชีพบัญชี สง. ผู้สอบบัญชี และธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ร่วมกันผลักดันการนำ TFRS 9 มาถือปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำหน้าที่ตัวกลางทางการเงินของระบบ สง. ในการสนับสนุนการเติบโตของระบบเศรษฐกิจไทย โดยได้ทำการศึกษาหลักการ ผลกระทบ และสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2559 ทำการสำรวจผลกระทบเบื้องต้นต่อระบบ สง. ในปี 2560 ออกมาตรฐานการบัญชีและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในช่วงปลายปี 2561 และ สง. ทดลองคำนวณเงินสำรองตาม TFRS 9 (Parallel Run) ตลอดปี 2562 โดยปัจจุบัน สง. มีความพร้อมในการถือปฏิบัติตาม TFRS 9 ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563

หลักการและผลกระทบ

ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น TFRS 9 ได้ปรับเปลี่ยนหลักการสำคัญโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกันเงินสำรองสำหรับสินเชื่อ จากแนวคิด Incurred Loss เป็น Expected Loss (EL) ซึ่งกำหนดให้กันสำรองให้ครอบคลุมถึงเหตุการณ์ในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อลูกหนี้ (Forward-looking Information) โดยพิจารณาถึงสถานะหรือชั้น (Stage) ของลูกหนี้ สำหรับลูกหนี้ Stage 1 (ความเสี่ยงด้านเครดิตไม่เปลี่ยนแปลงจากวันแรกของการให้สินเชื่อ) ให้กันเงินสำรองรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นภายใน 1 ปีข้างหน้า (1-year EL) ส่วนลูกหนี้ Stage 2 (ความเสี่ยงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ) และ Stage 3 (NPL) ให้กันเงินสำรองรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตลอดอายุของลูกหนี้ (Lifetime EL) ซึ่งแตกต่างจากหลักการเดิมที่ให้กันเงินสำรองเมื่อเกิดข้อบ่งชี้การด้อยค่า

(Objective evidence of impairment) แล้วเท่านั้น เช่น มีการผิติดชำระหนี้ โดยสถาบันการเงิน จะกันเงินสำรองตามอัตราที่ ธปท. กำหนด (ลูกหนี้ชั้นปกติ ชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ และชั้น NPL)

ธปท. ได้ติดตามความพร้อมของ สง. มาอย่างต่อเนื่องและเชื่อมั่นว่าระบบ สง. สามารถถือปฏิบัติตาม TFRS 9 ได้ตามกำหนด โดยที่ผ่านมา สง. มีการเตรียมความพร้อมทั้งด้านระบบงาน ฐานข้อมูล และบุคลากร ตลอดจนปรับกลยุทธ์ และกระบวนการปฏิบัติงานให้รองรับ TFRS 9 โดย ณ วันแรกของการถือปฏิบัติ ระบบ สง. มีปริมาณเงินสำรองเพียงพอตามข้อกำหนดของ TFRS 9 อย่างไรก็ดี อัตราส่วนทางการเงินภายใต้กรอบ TFRS 9 บางรายการอาจเปลี่ยนแปลงไป เช่น (1) Net Interest Margin (NIM) อาจกว้างขึ้น จากกรณีที่ สง. สามารถรับรู้รายได้ดอกเบี้ยจากส่วนที่คาดว่าจะได้รับคืนจากลูกหนี้ NPLs (2) ลูกหนี้ใน Stage 2 อาจมากกว่าลูกหนี้ที่จัดชั้น Special Mention (SM) ในปัจจุบัน ส่งผลให้ Ratio ที่เกี่ยวข้องเปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ งบการเงินจะมีการเปิดเผย ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์ และการกันเงินสำรองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองการบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ และเป็นประโยชน์กับการนำข้อมูลไปใช้ในการ วิเคราะห์มากขึ้น
